

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ”
гр.Велико Търново, ул. Мармарлийска № 13 тел.: 062/539 410, e-mail: info-300103@edu.mon.bg

Утвърждавам: .....
директор

Наименование на иновацията:
„Млади откриватели - от познанието към професиите“

УЧЕБНА ПРОГРАМА

за **ФАКУЛТАТИВНИ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ**
на ученици от **II г клас** в група : „Млад откривател“
за учебната 2026/2027 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

Учебната програма за факултативни учебни часове (ФУЧ) по “Млад откривател“ е предназначена за ученици от **втори клас** и е разработена в съответствие с Държавните образователни стандарти за учебното съдържание в културно-образователните области „**Природни науки и екология**“, „**Математика**“ и „**Технологии и предприемачество**“. Програмата е съобразена с действащите учебни програми по **математика, родинознание / човекът и природата, технологии и предприемачество и изобразително изкуство** за съответния клас.

Основната цел на програмата е да постави **устойчиви основи на STEM обучението** (наука, технологии, инженерно мислене и математика) чрез интегриран, практически и достъпен за възрастта на учениците подход. Тя надгражда знанията, уменията и нагласите, формирани в първи клас, като създава условия за осмисляне на явленията от заобикалящия свят и за изграждане на положително отношение към природата, здравето и човешката дейност.

Иновативното учебно съдържание и прилаганите методи на преподаване са насочени към **учене чрез преживяване и действие**. В процеса на обучение учениците участват в разнообразни практически дейности като:

- извършване на **прости опити и наблюдения**;
- изработване на **модели и макети**;
- елементарни **изчисления и измервания**;
- работа по задачи, изискващи **сътрудничество и екипна работа**.

Чрез тези дейности децата развиват умения за **наблюдателност, логическо и причинно-следствено мислене**, умение да задават въпроси, да правят предположения и да достигат до изводи, съобразени с възрастовите им особености. Акцент се поставя върху формирането на **познавателна активност, самостоятелност и увереност** при решаване на практически задачи.

Осъществяването на връзката **теория – практика** създава условия учениците да осъзнаят значението на научните знания в реалния живот и да изградят отговорно поведение. В рамките на занятията второкласниците и третокласниците се запознават с **личностно значими теми**, свързани със здравословния начин на живот, полезните и вредните вещества, опазването на околната среда, както и със света на професиите и необходимите умения за тяхното упражняване.

Част от иновативната идея на програмата е включването на **посещения в различни институции**, чиято дейност е свързана с природните науки и разглежданите учебни теми. Тези посещения имат за цел да разширят житейския опит на учениците, да ги запознаят с реална работна среда и да стимулират интереса им към различни професионални области. Предвижда се активно участие на учениците в практически дейности и наблюдения, съобразени с тяхната възраст.

Учебната програма е разработена за **32 учебни часа**, като осигурява възможност за гъвкаво и творческо прилагане на STEM-подхода в началния етап на образование. Част от часовете - 25% / 8 на брой/ ще се провеждат от учител по биология и химия поради спецификата на темите и по-доброто поднасяне на новите знания. От глобалните теми, това са темите „Природозащитник“ и „Изследовател“.

I. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ЗА ПОСТИГАНЕ НА ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНАТА ПОДГОТОВКА В КРАЯ НА КЛАСА

Глобални теми първа година	Знания, умения, отношения и компетентности като очаквани резултати	Нови понятия
Природозащитник	Разпознават основни растения и животни; знаят какво е природна среда; разбират замърсяване, рециклиране, отпадък, ресурс	Замърсяване, Рециклиране, Отпадък, Ресурс
Изследовател	Изграждане на хипотеза/ предположения/ експеримент и потвърждаване	Наблюдение, Изследване, Експеримент, Инструменти
Строител	Видове материали – изолация, спестяване на енергия/ къщичка от изолационни материали	Строителни материали, План Конструкция
Фермер	Отглеждане на здравословна храна / на пазар за местни плодове и зеленчуци / рецепта за здравословна храна	Селскостопански животни, Земеделски култури, Засаждане, Поливане Реколта
Ветеринарен лекар	Домашни любимци / Грижи/ предпазване от болести	Преглед, Ваксина, Лечение, Стетоскоп,
Метеоролог	Сезони / прогноза за времето/ посещение на Метеорологичната станция /	Видове облаци, Ветропоказател, Дневник на времето, Прогноза

II. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

За нови знания	6 часа	20 %
За затвърдяване, обобщение, упражнение и практически дейности, проектна работа	18 часа	56 %
Посещение на институции	2 часа	6%
Подготовка и представителна изява	2 часа представителна изява – гости	6%
	2 часа подготовка за изява	6%
За дискусия/ Анкета	2 часа	6%

Водени от класния ръководител – Цветелина Николова	24 часа
Водени от външен учител - Таня Илиева	8 часа
ОБЩО часове за класа	32 часа

IV УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№	Тема	Ръководител	Брой часове	Вид	Компетентности, като очаквани резултати	Нови понятия	Контекст на дейности	Методи
1	Дискусия	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците научават какво ще представляват допълнителните занятия от факултативните часове.	Факултативен час Иновация	Обсъждане на предстоящите занятия	Диалог, игра
2	Природозащитник	Таня Илиева	1	НЗ	Учениците разпознават основни растения и животни; знаят какво е природна среда; разбират замърсяване, рециклиране, отпадък, ресурс	Растения, животни, замърсяване, рециклиране, отпадък, ресурс	Класна стая, двор, околна среда	Обсъждане, наблюдение, групова работа
3	Природозащитник	Таня Илиева	1	УПР	Учениците обясняват как човешките действия влияят на природата; предлагат идеи за опазване на околната среда; правят избори за намаляване на отпадъците	Човешко влияние, опазване на околната среда, многобройни предмети	Класна стая, двор, градина	Дискусия, проекти, наблюдение
4	Природозащитник	Таня Илиева	1	УПР	Учениците сортират отпадъците; спазват правила за поведение; участват в дейности за опазване на околната среда	Отпадъци, сортиране, правила за поведение	Класна стая, двор, градина	Практически упражнения, наблюдение, работа в екип
5	Природозащитник	Таня Илиева	1	УПР	Учениците наблюдават растения и животни; описват видяното; проявяват грижа за природата; развиват любопитство	Наблюдение, екологично мислене, отговорност	Класна стая, двор, градина	Наблюдение, рисунки, дискусия, работа в група
6	Строител	Цветелина Николова	1	НЗ	Учениците разбират какво прави строителят; знаят за екипна работа; научават, че всяка сграда започва от план; познават строителни материали; имат представа за използване на прости инструменти; осъзнават безопасността	Строител, строителство, строителни материали, план	Класна среда, работа в група, наблюдение на материали	Обсъждане, наблюдение

7	Строител	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците имат представа как се използват инструменти; осъзнават значението на безопасността	Инструменти, безопасност	Класна стая, дворно пространство	Демонстрация, обсъждане
8	Строител	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват познавателни и практически умения – разпознават материали, подреждат по вид и форма, следват план, сглобяват модели, измерват разстояния	Материали, чертеж, конструкция	Моделиране на блокчета, картон, конструктор	Практически упражнения, работа в екип
9	Строител	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват социални, творчески и личностни умения – работят в група, разпределят задачи, измислят проекти, чертаят планове, проявяват търпение и уважение към труда	Личностно развитие, творчески умения	Класна стая, работа с материали и модели	Творчески задачи, наблюдение, дискусия
10	Изследовател	Таня Илиева	1	НЗ	Учениците разбират какво е наблюдение, изследване, експеримент; познават прости инструменти; различават факт от мнение; осъзнават, че изследването помага за откриване на нови знания	Наблюдение, изследване, експеримент, инструменти	Класна стая, двор, наблюдение на природата	Обсъждане, демонстрация, наблюдение
11	Изследовател	Таня Илиева	1	УПР	Учениците наблюдават предмети, растения, животни; описват видяното с кратки изречения, рисунки или таблица; забелязват промени и зависимости	Наблюдение, описване, таблица, промени	Класна стая, двор, градина	Практически упражнения, рисуване, записване на данни
12	Изследовател	Таня Илиева	1	УПР	Учениците събират и обработват информация – броят, измерват, сравняват; записват резултати в рисунки, кратки текстове или схеми; подреждат информация по групи; правят прости изводи	Събиране на данни, измерване, групиране, извод	Класна стая, лаборатория, работа в групи	Практически упражнения, диаграми, дискусия
13	Изследовател	Таня Илиева	1	УПР	Учениците провеждат елементарни експерименти; работят в екип; представят резултатите – рисунки, схеми, кратки текстове; развиват любопитство, увереност, старание	Експеримент, работа в екип, презентация, личностно развитие	Класна стая, лаборатория, работа в групи	Експеримент, работа в група, представяне, наблюдение
14	Ветеринарен лекар	Цветелина Николова	1	НЗ	Учениците разбират ролята на ветеринарния лекар; познават основните нужди на животните;	Ветеринарен лекар, животни, преглед, ваксина, лечение	Класна стая, ролеви игри,	Обсъждане, демонстрация, наблюдение

					осъзнават важността на ваксинации и профилактика		наблюдение на животни	
15	Ветеринарен лекар	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват познавателни и практически умения – разпознават животни, описват нуждите им, различават ситуации за помощ; подреждат животни по групи	Домашни и селскостопански животни, палпация, стетоскоп, термометър	Класна стая, ролеви игри, модели на инструменти	Практически упражнения, наблюдение, работа в екип
16	Ветеринарен лекар	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват социални и емоционални умения – емпатия към животните, работа в екип, следване на инструкции; творчески умения – създават постери и истории	Грижа, емпатия, ролеви игри, постери, книжка	Класна стая, работа в групи, ролеви игри	Практически упражнения, творчески задачи, групова работа
17	Ветеринарен лекар	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват личностни компетентности – уважение към труда на специалистите, безопасност при среща с животни, любопитство и желание да учат	Личностно развитие, социални и граждански компетентности	Класна стая, ролеви игри, наблюдение на животни	Дискусия, наблюдение, ролеви игри, творчески задачи
18	Метеоролог	Цветелина Николова	1	НЗ	Учениците разбират ролята на метеоролога за обществото; познават основните елементи на времето – температура, облачност, валежи, вятър	Метеоролог, време, температура, облачност, валежи, вятър	Класна стая, наблюдение на времето навън	Обсъждане, демонстрация, наблюдение
19	Метеоролог	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват наблюдателни умения – наблюдават ежедневно времето, описват промени, сравняват различни дни или сезони	Термометър, видове облаци, промени във времето	Класна стая, дворно пространство, дневник на времето	Практически упражнения, записване на данни
20	Метеоролог	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват практико-приложни и логически умения – използват елементарни уреди, подреждат данни, правят изводи, правят прогноза	Термометър, ветропоказател, дневник на времето, прогноза	Класна стая, наблюдение на модели и уреди	Практически упражнения, групова работа, анализ на данни
21	Метеоролог	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват социални и личностни компетентности – представят наблюдения, работят в екип, проявяват отговорност и любопитство	Личностно развитие, социални компетентности, отговорност	Класна стая, работа в група, минипроект „Аз съм малък метеоролог“	Дискусия, работа в екип, представяне, наблюдение

22	Фермер	Цветелина Николова	1	НЗ	Учениците разбират ролята на фермера и фермерските продукти; познават основните видове животни и култури; осъзнават значението на земеделския труд	Фермер, ферма, селскостопански животни, земеделски култури, реколта	Класна стая, наблюдение на растения и модели ферма	Обсъждане, демонстрация, наблюдение
23	Фермер	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват познавателни и практически умения – разпознават животни и растения, обясняват нуждите им, описват етапи в отглеждането	Храна, вода, подслон, засаждане, поливане	Класна стая, дворно пространство, работа с растения	Практически упражнения, наблюдение, работа в група
24	Фермер	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват социални и комуникативни умения – работа в екип, обсъждане на помощта на фермерите за хората; творчески умения – макети и рисунки	Ферма, миниферма, макет, проект	Класна стая, работа в групи, ролеви игри	Практически упражнения, творчески задачи, представяне
25	Фермер	Цветелина Николова	1	УПР	Учениците развиват личностни компетентности – търпение, отговорност, постоянство; интерес към природата и труда; участие в проектни задачи	Личностно развитие, социални компетентности, отговорност	Класна стая, работа в групи, минипроект „Аз съм фермер“	Дискусия, работа в екип, наблюдение, творчески задачи
26	Посещение на институция	Цветелина Николова	2	К	Учениците се запознават с работата на инспекцията по опазване на околната среда и участват в занятие в ИОЦ	Кариерно ориентиране	Учебен информационен център	Участие в разнообразни образователни дейности
27	Подготовка за представителна изява	Цветелина Николова	2	УПР	Учениците отработват предстоящата изява. Изказват мнения и коригират грешките си.	Организационни умения.	Класна стая	Репетиция и подготовка за изявата.
28	Представителна изява	Цветелина Николова	2	К	Учениците демонстрират постиженията си.	Умения за презентиране.	Класна стая	Представяне пред публика
29	Дискусия	Цветелина Николова	1	К	Учениците изказват собствена позиция за проведените занятия	Умение да коментират, да формулират позиция по конкретен въпрос	Попълване на анкета	Анкета

V СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Осъществява се текущо формиращо оценяване чрез поставяне на значки-похвали в електронния дневник. Оценяването на знанията не се свързва с формулиране на определения или наизустяване и цялостно възпроизвеждане на конкретна текстова информация. Проверката е насочена към практически умения, свързани с проучване на факти и събиране на информация, работа по проекти и прилагане на изучените знания за природата и обществото в конкретна практическа ситуация. Устната оценка е аргументирана и подпомага формирането на самооценката на ученика. В края на учебната година, учениците получават грамоти за участие в занятията. Извършва се анкетно проучване, което подпомага проследяването на нагласите на учениците към участието им в проекти и извънкласни занятия и ФУЧ.

VI ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Примерни дейности и междупредметни връзки
<i>Компетентности в областта на българския език</i>	Развитие на умения за работа с различни видове текст – научен и научно популярен. Обогатяване на езиковата култура чрез използване на специфична научна терминология. Създаване на текст при спазване на правописни и правоговорни правила.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите</i>	Чрез изследване и анали на резултатите на лабораторни експерименти подобрява логическото и аналитично мислене.
<i>Умения за учене</i>	Учене чрез опит и практически дейности
<i>Социални и граждански компетентности</i>	Развитие на уменията за общуване. Проявяване на толерантно отношение и приемане на различни гледни точки при обсъждания и дискусии. Изграждане на гражданско самосъзнание.
<i>Инициативност и предприемчивост</i>	Организация и осъществяването на различни дейности сред връстниците си. Извършване на експерименти и наблюдение на процеси.
<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	Изготвяне на модели, макети, постери и мултимедийни продукти с творческа насоченост. Изразява позиции по екологични проблеми.
<i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i>	Формиране на критично отношение към замърсяването на околната среда. Осъзнаване от необходимостта от разумно използване на природните ресурси и личната отговорност за опазване на собственото здраве и природната среда. Запознаване с различните видове професии и ранно кариерно ориентиране.